

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENM/BSK-2016/64104

Uw kenmerk
2016Z04930

Bijlage(n)
-

Datum 31 maart 2016
Betreft Vragen van het lid Remco Dijkstra (VVD) over het artikel
"National Parliaments should approve Paris Climate
Agreement before it is a done deal"

Geachte voorzitter,

Op 9 maart 2016 stelde Kamerlid Dijkstra vragen over het artikel dat de website Energypost op 8 maart 2016 publiceerde¹. Met deze brief beantwoord ik de vragen van het Kamerlid Dijkstra.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht "National Parliaments should approve Paris Climate Agreement before it is a done deal"? 1)

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat de Europese Unie namens alle 28 lidstaten het Parijsakkoord op 22 april in New York ondertekent? Kunt u het proces van ratificatie van het Parijsakkoord beschrijven?

Vraag 3

Waarom is er niet voor gekozen om alle lidstaten individueel het akkoord te laten ratificeren? Wat is de rol van nationale parlementen?

Antwoord 2 en 3

Op 22 april aanstaande vindt in New York de tekeningsceremonie van het Parijsakkoord plaats. Alle partijen bij het Klimaatverdrag kunnen op die dag en anderszins gedurende een jaar tot en met 21 april 2017 het Akkoord tekenen. Ook de Europese Unie is partij bij het verdrag en op 2 maart 2016 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een besluit van de Raad uitgebracht voor de ondertekening door de Europese Unie. Naar verwachting zal dit voorstel er toe leiden dat ik als voorzitter van de Raad samen met de Europese Commissie teken namens de Unie.

¹ <http://www.energypost.eu/national-parliaments-approve-paris-climate-agreement-done-deal/>

Daarnaast ondertekenen de 28 lidstaten ook individueel het Parijs-akkoord. Naar verwachting zullen alle lidstaten dat op 22 april doen. Het is dus niet zo dat de Europese Unie namens de 28 lidstaten het akkoord tekent.

De inzet is vervolgens dat de EU en de lidstaten tegelijkertijd het Parijs-akkoord ratificeren. Voor een besluit van de Raad over ratificatie door de Unie zal de Europese Commissie een voorstel uitbrengen. Alle lidstaten zullen hun nationale parlementaire goedkeuringsprocedures doorlopen en pas wanneer elke lidstaat die goedkeuring heeft zullen de Unie en de lidstaten tegelijkertijd ratificeren.

Met de ondertekening geeft het Koninkrijk aan zich te kunnen vinden in de eindtekst en dat het Koninkrijk voornemens is het Akkoord te ratificeren overeenkomstig de daarvoor geldende nationale procedures. Pas als de ratificatie is afgerond en het Akkoord in werking is getreden zullen er internationale juridische verplichtingen voor het Koninkrijk ontstaan met eventueel financiële consequenties. Tijdens de ratificatieprocedure wordt uw Kamer nader geïnformeerd over deze consequenties.

Vraag 4

Kunt u aangeven welke onderdelen van het klimaatakkoord juridisch bindend zijn en welke onderdelen niet juridisch bindend zijn?

Antwoord 4

Het Parijs-akkoord is juridisch bindend voor alle landen die het geratificeerd hebben. Als voldoende landen het geratificeerd hebben, gelden voor hen, vanaf 2020, de regels van het Parijs akkoord. Het Akkoord verplicht Partijen om uiterlijk in 2020 hun definitieve klimaatbijdrage (Nationally Determined Contribution / NDC) in te dienen. Ook verplicht het Akkoord om nationale maatregelen na te streven voor het behalen van de doelstellingen in de NDC. Voorts is het verplicht elke 5 jaar een bijdrage te overleggen; landen bepalen zelf welke bijdrage ze overleggen. Bijdragen moeten in tijd wel progressief zijn en samen leiden tot de afgesproken doelstelling. Verder bevat het Akkoord bindende bepalingen rondom transparantie over emissies en klimaatmaatregelen, bijvoorbeeld via monitoring en rapportage. De NDC's zelf zijn niet internationaal juridisch bindend.

Vraag 5

De Europese Commissie benadrukt de urgentie en het potentieel van grote economische voordelen zoals banen, groei en verandering; maar in hoeverre houdt de Europese Commissie rekening met de kosten en grote toekomstige onzekerheden die gepaard gaan met de uitvoering van het klimaatakkoord?

Antwoord 5

De Europese Commissie heeft een analyse aangekondigd van de economische en sociale transformaties die nodig zijn om op de langere termijn tot een emissiearme ontwikkeling te komen. Ik verwacht dat de Commissie daarin kijkt naar zowel de kosten als de baten.

Vraag 6

Hoe gaat u inzicht geven in de kosten/baten van maatregelen die voortkomen uit het klimaatakkoord? Hoe en wanneer gaat u de inwoners informeren over de mogelijke gevolgen op financieel, sociaal en maatschappelijk gebied?

Antwoord 6

Zoals bekend, is de uitdaging waar klimaatverandering ons voor stelt groot en om het draagvlak voor de benodigde maatregelen verder te vergroten, is een open en transparant proces van groot belang. Op dit moment is de inzet er op gericht de Europese klimaatbijdrage vast te leggen in Europese wetgeving. Dit betreft het energie- en klimaatpakket voor 2030, waarvan het raamwerk is vastgesteld door de Europese Raad van oktober 2014 en waaraan een Mededeling en een effectbeoordeling van de Europese Commissie ten grondslag lag. Voor aanscherping van het EU emissiehandelsysteem (ETS) heeft de Commissie vorig jaar een voorstel gedaan, waarover uw Kamer zoals gebruikelijk door middel van een BNC-fiche is geïnformeerd. Medio dit jaar volgt naar verwachting een voorstel voor een besluit over de verdeling van inspanningen in de niet-handelsectoren over de lidstaten (Effort sharing decision). Een eerste inschatting over de maatregelen en bijbehorende kosten in Nederland voor de verschillende niet-ETS sectoren is opgenomen in de PBL notitie 'Sectordoelen voor niet-ETS broeikasgasemissies in 2030'². Ik ga er vanuit dat de Europese Commissie, zoals gebruikelijk, nieuwe voorstellen zal voorzien van een deugdelijke en grondige impactanalyse. Na publicatie van de nieuwe voorstellen door de Europese Commissie, wordt een BNC-fiche opgesteld en ook bij de verdere vormgeving van het klimaatbeleid in Nederland zal zoals gebruikelijk de Tweede Kamer worden geïnformeerd.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IENM/BSK-2016/64104

In januari 2016 heeft uw Kamer het Energierapport ontvangen. Burgers, bedrijven, kennisinstellingen, andere overheden en maatschappelijke organisaties worden in dat kader uitgenodigd om deel te nemen aan een dialoog over de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Vraag 7

Klopt de zinsnede: "The Commission notes that for the period up to 2030 the Paris Agreement will have no implications for EU policy making"?

Antwoord 7

De Commissie wil met die zinsnede aangeven, dat het uitgebrachte voorstel voor ETS en het reeds aangekondigde voorstel voor de Effort sharing decision in lijn (zullen) zijn met de door de EU voorgestelde klimaatbijdrage in Parijs (de zogenaamde INDC). Dat houdt in dat de inspanningen onder ETS en de Effort sharing decision gezamenlijk optellen tot tenminste 40% reductie. De eerste prioriteit is nu het zo snel mogelijk afronden van de onderhandelingen over deze voorstellen zodat de EU zijn mondiale afspraken in wetgeving vast heeft gelegd.

Tegelijk is in Parijs het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) uitgenodigd een rapport uit te brengen over de gevolgen van een gemiddelde opwarming van 1,5 graden en de daarbij behorende mondiale emissiepaden. De Europese Commissie heeft aangekondigd dat de EU input zal leveren aan het wetenschappelijke werk dat daarvoor internationaal wordt uitgevoerd.

² http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2015-sectoroelen-voor-niet-ets-broeikasgasemissies-in-2030_01746.pdf

Afgesproken is dat de Partijen van het klimaatverdrag in 2018 bijeen komen in een faciliterende dialoog om met behulp van de gevraagde analyse van het IPCC de collectieve inspanningen te bezien. Dit is ook een moment voor Partijen om naar de eigen inzet te kijken.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IENM/BSK-2016/64104

In lijn met het Parijs-akkoord heeft de Commissie de voorbereiding aangekondigd van een analyse van de economische en sociale transformatie om de politieke discussie in het Europees Parlement, de Raad en met doelgroepen te voeden over de ontwikkeling van een lange termijn lage emissie ontwikkelingsstrategie, gericht op het midden van deze eeuw en uit te brengen in 2020.

Vraag 8

Kunt u uitleggen wat de Europese Commissie bedoelt met: "Commitment to clean energy transition is irreversible and non-negotiable"?

Antwoord 8

Ik neem aan dat de Commissie hiermee doelt op het feit dat voor het behalen van de doelstellingen waar alle landen, inclusief de Europese Unie en Nederland, in Parijs mee ingestemd hebben een mondiale transitie naar een schone energie voorziening is vereist. Europees zijn afspraken gemaakt over het gebruik van duurzame energiebronnen in 2020 op Europees en lidstatenniveau en in 2030 op Europees niveau. De Europese Commissie onderstreept dat de lidstaten zich hier aan dienen te houden. Het kabinet kiest richting 2050 voor een bestendiging van de lijn dat we sturen op CO2-reductie op Europees niveau en houdt onverkort vast aan de bindende Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord voor 2020 en 2023.

Daarnaast is uw Kamer in januari door middel van het Energierapport geïnformeerd over de strategische en langetermijnvisie op onze energievoorziening. Het in internationaal verband streven naar een CO2-arme energievoorziening sluit aan bij bovenstaande uitspraak.

Vraag 9

Kunt u reflecteren op de uitspraak: "Rather than committing to inflexible, dogmatic climate policy-making, the EU should emphasize that Paris' goals and policies be adjusted as scientific knowledge improves and the relative costs and benefits become clear"? Hoe gaat u hier in Nederland uiting aan geven?

Antwoord 9

Klimaatbeleid moet zeker niet dogmatisch zijn maar doortastend, meetbaar en vooruitstrevend genoeg om de doelstelling van het Parijs-akkoord te realiseren.

Daarbij hoort dat de ambities van Partijen flexibel moeten zijn, om in te kunnen spelen op nieuwe wetenschappelijke informatie. Dat is ook mede de achtergrond van het ambitiemechanisme van het Klimaatakkoord, waarbij landen elke 5 jaar een nieuwe bijdrage (NDC) moeten overleggen. Bijdragen moeten in tijd progressief zijn en samen leiden tot de afgesproken doelstelling. Welke progressie mogelijk is, is mede afhankelijk van wetenschappelijke ontwikkelingen, innovaties en de kosten en baten van nieuw beschikbare technieken. Zoals gebruikelijk zal Nederland binnen de EU deelnemen aan de besluitvorming hierover.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IENM/BSK-2016/64104

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Sharon A.M. Dijkma